

**Жоба тақырыбының атауы:** AP23486006 Қазақстандағы мемлекеттік-конфессиялық қатынастардың тарихи тәжірибесі (1940-1990 жж.).

**Актуальность:** Бүгінгі таңда мемлекет пен діни бірлестіктерінің ара қатынасы жөніндегі сұрақ өткір пікір таласты туғызуда, себебі діни ұйымдардың азаматтардың көңіл күйіне және жалпы қоғамдық үдерістерге ықпалы үнемі ұлғаюда. Бір жағынан діни ұйымдары әлеуметтік бастамаларды іске асыруда белсенділік танытады, бұл тұрғындар тарапынан сенім туғызады және олардың беделін арттырады. Екінші жағынан діни экстремизмін тұту көбейгендігі байқалады, бұл қоғамның ахуалында жағымсыз әсерін тигізеді. Сондықтан тарихтың түрлі кезеңдерінде мемлекет пен конфессия ара қатынасының тарихи тәжірибесі ғылыми қызығушылық туғызады және мемлекеттік-конфессионалдық әрекеттесудің стратегиясын әзірлеу үшін пайдалы.

Қазақстандық полиэтникалық және поликонфессионалдық қоғам үшін мемлекеттің конфессиялармен әрекеттесуі өзекті мәселесіне айналған, әсіресе қазіргі уақытта. Діни бостандығы туралы сұрақ күрделі мәселелерге жатады, себебі діни өмірінің белсенділену жағдайында мемлекет ішіндегі мәдени айырмашылықтар күшейе мүмкін, этноконфессионалдық экстремизм, сепаратизм және олардың теріс салдарларының пайда болуы ықтимал

### **Жобаның мақсаты**

Жобаның мақсаты – бұрын қолданыста болмаған мұрағат дереккөздерін анықтаумен дискурсивті зерттеу және ғылыми әдебиеттерді сыни талдау негізінде, тарихи тәжірибені жинақтап тұжырымдау және өткен сабақтарды қорытындылау мақсатында 1940-1990 жж. мемлекетпен Қазақстандағы діни ұйымдардың өзара әрекет-қимылының түрлі аспектілерін зерттеу, сондай-ақ қойылған мәселе бойынша ғылыми жарияланымдармен монографиялық зерттеу дайындау.

### **Келесі нәтижелерді алу жоспарлануда:**

1940-1990 жж. Қазақстандағы мемлекеттік-конфессиялық қатынастардың тарихи тәжірибесі теориялық тұрғыдан зерделеніп, олардың эволюциясының кезеңдері көрсетіліп, қорытындылар тұжырымдалады.

Жүргізілетін зерттеулер мен алынатын нәтижелер бойынша келесі басылымдарда ғылыми мақалаларды жариялау көзделеді:

- 2 (екі) мақала Social Science Citation Index, Arts and Humanities Citation Index және (немесе) Web of Science базасында индекстелетін және (немесе) Scopus базасында CiteScore бойынша кемінде 35 (отыз бес) проценти бар рецензияланатын ғылыми басылымда;

- 4 (төрт) мақала ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған рецензияланатын отандық және шетелдік басылымдарда.

Әрбір жарияланған мақалада дереккөзретінде гранттық қаржыландыру көрсетіле отырып, сәйкестендіру тіркеу нөмірі және жобаның атауы туралы ақпарат беріледі. 1940-1990 жж.

Қазақстандағы мемлекеттік-діни қатынастар тарихы бойынша көлемі кемінде 15 б.т. болатын ұжымдық монография дайындалып жарияланады.

### **Жобаның негізгі персоналы:**

**Алпыспаева Галья Айтпаевна** (*жоба жеткеушісі*) - тарих ғылымдарының докторы, С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ Қазақстан тарихы кафедрасының профессоры. Хирш индексі – 3 (2024 ж.).

РИНЦ - [https://elibrary.ru/author\\_items.asp?authorid=977431](https://elibrary.ru/author_items.asp?authorid=977431)

ОРСИД - <https://orcid.org/0000-0002-0672-8292>

[Scopus - Author ID: 57202775968](https://scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57202775968)

**Жұмағалиева Күләш Уәлитханқызы** - тарих ғылымдарының кандидаты, С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ Қазақстан тарихы кафедрасының қауымдастырылған профессоры. Хирша индексі – 3 (2024 ж.).

ОРСИД - <https://orcid.org/0000-0003-4758-8916>

**Жуман Гульмира** - тарих ғылымдарының кандидаты, С. Сейфуллин ат. ҚАТУ Қазақстан тарихы кафедрасының доценты. Индекс Хирша – 1 (2024 г.). ОРСИД - <https://orcid.org/0000-0002-9428-6411>

**Аубакирова Хадиша Алькейқызы** - тарих ғылымдарының кандидаты, С.Сейфуллин атындағы ҚАТЗУ Қазақстан тарихы кафедрасының қауымдастырылған профессоры. Хирша индексі – 1 (2024 ж.). ОРСИД - <https://orcid.org/0000-0001-9133-6471>

**Саметова Гүлмира Сейтбекқызы** – PhD докторы, аға оқытушы, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай Өңірлік университеті.

ОРСИД - <https://orcid.org/0000-0001-6965-924X>

**Зейнуллина Жанна Руслановна** - педагогика ғылымдарының магистрі, С.Сейфуллин ат. ҚАТЗУ аға оқытушы.

### **Жоба ғылыми мақалалары:**

1. Алпыспаева Г. & Аубакирова Н. (2024). «Постоять за веру, за Христа»: православные Казахстана и обновленческий раскол в Русской Православной Церкви (1920-1940-е гг.). Вестник КазНУ, Серия Религиоведение, 39(3). <https://doi.org/10.26577/EJRS.2024.v39.c3.r7>

[URL: https://bulletin-religious.kaznu.kz/index.php/relig/article/view/674](https://bulletin-religious.kaznu.kz/index.php/relig/article/view/674)